

Kunstnerbyen

Birkerød Kommune opfattede tidligt sig selv som en kulturkommune, ikke mindst på grund af de mange forfattere, der havde bosat sig i kommunen før og efter krigen: Jakob Knudsen (1858-1917), Peter Freuchen (1886-1957), Jacob Paludan (1896-1975), Tove Ditlevsen (1917-1976) samt historikeren Vilh. La Cour (1883-1974) og de to børnebogsforfattere Harald H. Lund (1902-1982) og Kirsten Bang (1908-2003). Dertil kom en række kunstmalere, tegnere og billedhuggere med Richard Mortensen (1910-1993) og Ib Spang Olsen (f. 1921) i spidsen.

Inspireret af kunstneres interesse for egnen blev der i efteråret 1952 stiftet en trendsættende andelsboligforening: "Kunstnerbyen i Birkerød". Med et statslån på 95 % blev første etape af Kunstnerbyen ved Bregnerødvej opført i 1953-1954, efter et projekt udarbejdet i 1948 af arkitekterne Tyge Juul Brask og Erik Rosenstand Holst.

Oprindeligt omfattede projektet 32 huse, men i første omgang opførte man 16 huse i det dengang åbne land på sydsiden af jernbanen. Adressen Mosevangen hidrørte fra det vandhul, der grænsede op til bebyggelsen. 13 af husene var med atelier, mens de sidste tre huse - uden atelier - blev kaldt "forfatterhusene". Atelierhusene var forbeholdt børnerige familier, idet de havde i alt fire værelser og spisekøkken, mens forfatterhusene kun havde tre værelser.

Billedhuggeren, professor Utzon Frank, bidrog til projektet ved rådgivning omkring belysningen i ateliererne. Utzon Frank var inspireret af Sorbonne-universitetet i Paris, hvor man i efterkrigstiden havde opført en række moderne atelier med fremragende lys.

Tanken med Kunstnerbyen var, at kunstnerne her skulle udfolde sig i et fællesskab. Det betød, at kun atelierhusenes såkaldte "huggegårde" var indhegnede, mens resten af haverne blev udlagt som fællesareal. Arkitekterne bag projektet måtte dog erkende, at ikke alle "idealkrav" er bæredygtige, og at "ikke alle beboerne har været fortrolige med en mere borgerlig tilværelses regler". Det viste sig i begyndelsen svært at få kunstnere til alle 16 huse, og det oprindelige projekt på i alt 32 huse blev opgivet. Senere blev også fællesarealet skrinlagt, og i dag fremtræder de pæne huse som en integreret del af et større tæt bebygget villakvarter. Men tanken bag Kunstnerbyen er stadig smuk og original.

Niels Peter Stilling:

Hvor storbyens skygge strejfer landet. Birkerød fra Landsogn til storkommune. Rudersdal Museer 2008